

การบูรณาการงานแผนที่และการจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตร

เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมการบูรณาการงานแผนที่และการจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตร ณ ห้อง ๕๐๑ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตร

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานผลการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมาว่า ขณะนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดได้รับทราบถึงการประกาศเขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ๖ ชนิด ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน และยางพารา รวมทั้งแนวทางการส่งเสริมในพื้นที่แล้ว รวมถึงรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนนโยบายการโซนนิ่งภาคเกษตรต่อหัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในระดับจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อให้ทราบว่าขณะนี้มีการประกาศเขตเหมาะสมสำหรับการผลิต ได้แก่ กลุ่มพืชเพิ่มเป็น ๘ ชนิด โดยเพิ่มอีก ๒ ชนิดคือ ลำไย และสับปะรด กลุ่มปศุสัตว์ ๕ ชนิด ได้แก่ โคเนื้อ โคนม โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่ และกลุ่มประมง ๓ ชนิด ได้แก่ กุ้งทะเล กุ้งก้ามกราม และปลานิล

นอกจากนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมในแต่ละจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อดำเนินการตรวจสอบพื้นที่เกษตรกรรมประกอบด้วย พื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ผลิตปศุสัตว์และประมง พื้นที่ไม่เหมาะสมหรือเหมาะสมน้อย พร้อมทั้งเสนอแนวทางปรับเปลี่ยน และพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์หรืออยู่ในพื้นที่ป่า รวมทั้งนำเสนอแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน รายงานต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖

สำหรับการจัดทำสินค้าเกษตรทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาแบบจำลองทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งการสนับสนุนข้อมูล และแนวทางในการกำหนดอุปสงค์สินค้าข้าว

โดยเฉพาะข้าวนาปรัง ซึ่งศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ได้พัฒนาแบบจำลองแล้ว แต่ยังคงขาดข้อมูลด้านแผนที่และข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเบื้องต้นที่เน้นเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังเท่านั้น ส่วนพืชที่จะมาทดแทนในพื้นที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวนาปรัง คือ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และหญ้าเนเปียร์

ส่วนการคำนวณปริมาณการผลิตที่เหมาะสม เบื้องต้นมีข้อจำกัดด้านข้อมูลด้านแผนที่และข้อมูลด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะข้อมูลเป้าหมายความต้องการของตลาดในอนาคต จึงต้องใช้ข้อมูลที่สามารถทดแทนได้มาใช้ในการคำนวณแทน รวมทั้งข้อมูลของสินค้าเกษตรที่จะนำมาทดแทนใหม่ๆ นั้น ยังไม่มีการจัดเก็บ เช่น ผักต่างๆ มะพร้าวตัดยอด ปาล์มน้ำมัน (ภาคกลาง) และโคเนื้อ เป็นต้น ทำให้สินค้าเกษตรที่คัดเลือกมาเป็นสินค้าทดแทนมีจำกัด และมีการสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย

ในส่วนความก้าวหน้าการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อดำเนินการเรื่องดังกล่าว อยู่ในระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการภูมิสารสนเทศแห่งชาติ พ.ศ. ...” ก่อนการลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยการจัดทำ Master Map นั้น อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลและสถานภาพของข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล และการปรับระบบข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ทั้งนี้ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑) แผนระยะยาว ให้ดำเนินการจัดทำแผนที่ฐาน โดยให้ทุกหน่วยงานจัดทำข้อมูลแผนที่ในมาตราส่วนเดียวกัน คือ มาตราส่วน ๑ ต่อ ๕๐,๐๐๐ และส่งข้อมูลแผนที่มารวมไว้ที่สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ซึ่งในการจัดระบบข้อมูลแผนที่ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้ GISTDA จัดทำแผนที่ฐานขึ้น เพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถจัดส่งข้อมูลแผนที่ในแต่ละระดับชั้นบนแผนที่ฐานดังกล่าวได้ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งข้อมูลเกษตรบนแผนที่ฐานที่ GISTDA ได้วางไว้ และมอบหมายให้ GISTDA เชื่อมโยงข้อมูลทั้งหมดเข้ากับฐานข้อมูลของสำนักงานนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ เพื่อให้ทั้งสองหน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยงานหลักในด้านข้อมูลแผนที่ ทั้งนี้ การจัดซื้อชุดคำสั่งในการประมวลผลขั้นใหม่ของทั้งสองหน่วยงานจะต้องประมวลผลบนฐานข้อมูลเดียวกัน

นอกจากนี้ ได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำแผนที่ข้อมูลรายแปลงในรูปดิจิทัลไฟล์ที่มีความสมดุระหว่างอุปสงค์และอุปทาน โดยใช้ข้อมูลด้านอุปสงค์ของกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงพลังงาน และใช้ข้อมูลแผนที่โลจิสติกส์ประกอบด้วย และมอบหมายให้ สศช. และกระทรวงการคลัง บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดของสินค้าเกษตรแต่ละชนิด

๒) แผนระยะสั้น มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บูรณาการร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพลังงาน และกระทรวงอุตสาหกรรม ในการกำหนดพื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าว โดยใช้ข้อมูลราคาข้าว ในอนาคตของกระทรวงพาณิชย์ประกอบ กำหนดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูก พร้อมทั้งประกาศชนิดพืชที่เหมาะสมในการเพาะปลูกทันที กำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกพืชพลังงาน และเขตที่เหมาะสมกับการปลูกพืชต่างๆ ทั้งนี้ ข้อมูลอุปสงค์ของสินค้าเกษตรให้กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพลังงาน และกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้ให้การสนับสนุน และให้กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ สรุปว่าพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกข้าวที่เห็นชอบร่วมกันและคำนวณปริมาณข้าวที่จะเข้าโครงการรับจำนำในการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ

นอกจากนี้ ได้มอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์บูรณาการร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรม ในการนำแนวคิดเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) มาเป็นข้อมูลด้านอุปสงค์ โดยการสอบถามกำลังซื้อของโรงงานอุตสาหกรรม และจัดทำข้อมูลอุปสงค์พร้อมที่ตั้งของโรงงานสรุปเป็นรายจังหวัด โดยจังหวัดที่มีข้อมูลพร้อม ควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ ประกาศให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน โดยให้ สศช. ประสานกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการประสานโรงงานอุตสาหกรรมในเรื่องการรับซื้อผลผลิตการเกษตรดังกล่าว

ทั้งนี้ ได้สั่งการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ เร่งดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายที่สำรวจประมาณ ๕ แสนไร่ก่อน โดยเป็นพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังประมาณ ๔ แสนไร่ และนาปีประมาณ ๑ แสนไร่ โดยขอให้จัดทำเป็นรายจังหวัดเพื่อที่จะได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำไปประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ร่วมกันกำหนดทิศทางและการดำเนินการ ส่วนพื้นที่อื่นที่ยังไม่ชัดเจนให้ประกาศเป็นแนวทางแล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงไปทำในรายละเอียด รวมถึงให้**นายวราเทพ รัตนากร** รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาแนวทางในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูกมาปลูกอ้อยของจังหวัดกำแพงเพชร ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอว่าต้องการพื้นที่ปลูกอ้อยเพิ่มเติม ๓ แสนไร่ และให้กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ร่วมกันกำหนดมาตรการจูงใจต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่เกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช เช่น การใช้นโยบายการตั้งราคา จะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรเข้ามาในระบบอย่างถูกต้อง และมีข้อมูลในการตัดสินใจในการปลูกพืชแต่ละชนิด เป็นต้น